

ZASADY OCENIANIA Z PRZEDMIOTU ZAJĘCIA PRAKTYCZNO-TECHNICZNE W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Rok szkolny 2026/2027

Dokument wzorcowy do dostosowania do statutu szkoły, programu nauczania oraz wewnątrzszkolnych zasad oceniania.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejszy dokument określa zasady, kryteria i sposoby oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów z zajęć praktyczno-technicznych.
 2. Zajęcia praktyczno-techniczne są przedmiotem ukierunkowanym na rozwój praktycznych umiejętności i kompetencji uczniów, kształtowanie predyspozycji technicznych oraz budowanie poczucia sprawczości i samodzielności poprzez realizację własnych projektów.
 3. Ocenianie ma charakter wspierający rozwój ucznia i uwzględnia:
 - wiedzę i rozumienie podstawowych zagadnień technicznych,
 - umiejętności praktyczne,
 - bezpieczne posługiwanie się narzędziami i materiałami,
 - umiejętność planowania i realizowania projektu,
 - samodzielność,
 - kreatywność,
 - umiejętność rozwiązywania problemów,
 - współpracę,
 - systematyczność,
 - indywidualny postęp ucznia.
 4. Ocena z zajęć praktyczno-technicznych nie może być uzależniona wyłącznie od sprawności manualnej ucznia ani od poziomu estetycznego wykonanej pracy, jeżeli estetyka nie stanowi głównego celu danego zadania.
 5. W procesie oceniania szczególne znaczenie ma **proces dochodzenia do rozwiązania**, a nie tylko efekt końcowy.
 6. Nowa podstawa programowa jest wdrażana sukcesywnie od 1 września 2026 r., począwszy od klas I i IV szkoły podstawowej. W kolejnych latach obejmie następne roczniki.
-

II. PODSTAWA PRAWNA I ODNIESIENIE DO REFORMY „KOMPAS JUTRA”

Zasady oceniania opracowano z uwzględnieniem:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.
2. Przepisów dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.
3. Statutu szkoły oraz obowiązujących w szkole zasad oceniania.
4. Uchwały nr 148 Rady Ministrów z dnia 6 lipca 2026 r. w sprawie Rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły podstawowe i placówki doskonalenia nauczycieli w zakresie wyposażenia lub doposażenia szkolnych pracowni do prowadzenia zajęć przyrody i zajęć praktyczno-technicznych na lata 2026–2029 – „Pracownie Kompas Jutra”.
5. Założeń Reformy26 „Kompas Jutra”.

Nowe zajęcia praktyczno-techniczne mają rozwijać przede wszystkim:

- praktyczne umiejętności potrzebne w życiu codziennym,
- myślenie projektowe,
- samodzielność i sprawczość,
- kompetencje techniczne,
- odpowiedzialność za środowisko,
- umiejętność integrowania wiedzy z różnych dziedzin,
- rozpoznawanie zainteresowań, predyspozycji i talentów ucznia.

III. CELE NAUCZANIA ZAJĘĆ PRAKTYCZNO-TECHNICZNYCH

Do najważniejszych celów nauczania należą:

1. Rozwijanie praktycznych umiejętności potrzebnych w życiu codziennym.
2. Kształtowanie myślenia projektowego obejmującego:
 - rozpoznanie problemu,
 - poszukiwanie rozwiązania,
 - planowanie,
 - wykonanie,

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

- testowanie,
 - poprawianie,
 - wyciąganie wniosków.
3. Rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji ruchowej.
 4. Kształcenie umiejętności bezpiecznego posługiwania się narzędziami, materiałami i urządzeniami.
 5. Rozwijanie samodzielności, odpowiedzialności i poczucia sprawczości.
 6. Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych.
 7. Poznawanie właściwości różnych materiałów oraz zasad ich racjonalnego wykorzystania.
 8. Kształcenie umiejętności wykonywania prostych konstrukcji, modeli, napraw, połączeń i wytworów użytkowych.
 9. Rozwijanie umiejętności korzystania z instrukcji, schematów, rysunków technicznych, oznaczeń i prostych dokumentacji.
 10. Kształtowanie postaw proekologicznych, w tym:
 - ograniczania ilości odpadów,
 - ponownego wykorzystywania materiałów,
 - naprawiania zamiast wyrzucania,
 - racjonalnego gospodarowania zasobami.
 11. Rozwijanie umiejętności współpracy i komunikacji.
 12. Łączenie wiedzy z różnych przedmiotów w działaniu praktycznym.
 13. Rozwijanie kreatywności i gotowości do eksperymentowania.
 14. Rozpoznawanie zainteresowań, predyspozycji i mocnych stron ucznia.

IV. OBSZARY OCENIANIA

Obszar	Przykładowe aktywności	Kryteria
Bezpieczeństwo	BHP, organizacja stanowiska	znajomość i stosowanie zasad bezpieczeństwa
Projektowanie	pomysł, szkic, plan	planowanie, funkcjonalność, uzasadnienie
Wykonanie	konstrukcja, model, naprawa, wytwór	poprawność techniczna, funkcjonalność,

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

Obszar	Przykładowe aktywności	Kryteria
Narzędzia i materiały	pomiary, cięcie, łączenie, obróbka	samodzielność właściwy dobór i bezpieczne użycie
Testowanie	próby, pomiary, poprawki	analiza błędów i modyfikowanie rozwiązania
Wiedza techniczna	pojęcia, symbole, schematy, instrukcje	rozumienie i zastosowanie wiedzy
Ekologia	recykling, upcykling, ponowne wykorzystanie	odpowiedzialne gospodarowanie materiałami
Projekty	projekty indywidualne i zespołowe	wkład własny, odpowiedzialność, współpraca
Refleksja	samoocena, omówienie efektu	ocena procesu i plan dalszego rozwoju

V. KRYTERIA OCENIANIA

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę w szczególności:

1. Bezpieczne i odpowiedzialne wykonywanie pracy.
2. Znajomość i rozumienie podstawowych zasad technicznych.
3. Umiejętność korzystania z instrukcji, schematów i dokumentacji.
4. Umiejętność planowania pracy.
5. Organizację stanowiska pracy.
6. Dobór odpowiednich narzędzi i materiałów.
7. Prawidłowe i bezpieczne posługiwanie się narzędziami.
8. Samodzielność.
9. Umiejętność rozwiązywania problemów.
10. Funkcjonalność wykonanego rozwiązania.
11. Poprawność techniczną wykonania.
12. Umiejętność testowania i poprawiania własnej pracy.
13. Kreatywność i pomysłowość.

14. Systematyczność i zaangażowanie.
 15. Umiejętność współpracy.
 16. Racjonalne gospodarowanie materiałami.
 17. Postawę proekologiczną.
 18. Indywidualny postęp ucznia.
-

VI. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena celująca – 98%-100%

Uczeń:

- w pełni i samodzielnie realizuje wymagania przewidziane dla danego etapu;
- bardzo dobrze organizuje swoje stanowisko pracy;
- bezpiecznie i świadomie posługuje się narzędziami;
- samodzielnie planuje kolejne etapy projektu;
- potrafi przewidywać problemy i proponować rozwiązania;
- tworzy funkcjonalne, pomysłowe i przemyślane rozwiązania;
- potrafi testować swoje rozwiązanie i wprowadzać usprawnienia;
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji;
- potrafi uzasadnić wybór materiałów, narzędzi i sposobu wykonania;
- twórczo wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach;
- aktywnie i odpowiedzialnie współpracuje z innymi;
- podejmuje zadania rozszerzające;
- potrafi dokonać krytycznej samooceny swojej pracy.

Ocena celująca nie jest uzależniona od wyjątkowych zdolności manualnych.

Ocena bardzo dobra – 87%-97%

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności;
- samodzielnie wykonuje typowe zadania;
- właściwie dobiera podstawowe materiały i narzędzia;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa;
- prawidłowo wykonuje czynności praktyczne;
- potrafi zaplanować pracę;

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

- potrafi zauważyć błąd i podjąć próbę jego poprawienia;
 - pracuje systematycznie;
 - jest odpowiedzialny za powierzone zadania;
 - aktywnie uczestniczy w projektach zespołowych.
-

Ocena dobra – 71%-86%

Uczeń:

- opanował większość wymaganych wiadomości i umiejętności;
 - poprawnie wykonuje typowe zadania;
 - zna i stosuje podstawowe zasady bezpieczeństwa;
 - korzysta z instrukcji;
 - właściwie posługuje się podstawowymi narzędziami;
 - potrafi wykonać prosty projekt po częściowym zaplanowaniu;
 - zazwyczaj pracuje systematycznie;
 - potrafi współpracować;
 - czasami potrzebuje wskazówek nauczyciela.
-

Ocena dostateczna – 51%-70%

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności;
 - zna najważniejsze zasady bezpieczeństwa;
 - rozpoznaje podstawowe materiały i narzędzia;
 - przy wsparciu nauczyciela wykonuje proste zadania;
 - potrafi zrealizować prosty projekt według instrukcji;
 - ma trudności z samodzielnym planowaniem;
 - podejmuje pracę i stara się doprowadzić ją do końca.
-

Ocena dopuszczająca – 30%-50%

Uczeń:

- opanował niezbędne minimum wiadomości i umiejętności;
- przy znacznym wsparciu wykonuje proste czynności;
- rozpoznaje podstawowe narzędzia i materiały;
- zna najważniejsze zasady bezpieczeństwa;
- ma trudności z planowaniem i organizacją pracy;
- wymaga częstej pomocy nauczyciela;

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

- podejmuje jednak próby wykonania zadania.
-

Ocena niedostateczna – 0%-29%

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszej nauki;
- nie podejmuje wymaganej pracy mimo udzielonego wsparcia;
- nie potrafi wykonać podstawowych czynności nawet z pomocą nauczyciela;
- nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa w sposób zagrażający sobie lub innym.

Sama słabsza sprawność manualna, wolniejsze tempo pracy, trudności techniczne czy niedoskonałość estetyczna nie mogą być jedyną podstawą wystawienia oceny niedostatecznej.

VII. SZCZEGÓŁOWE ZASADY OCENIANIA

1. Bezpieczeństwo pracy

Przestrzeganie zasad BHP jest podstawowym warunkiem wykonywania zadań praktycznych.

Uczeń powinien:

- znać podstawowe zagrożenia,
- właściwie korzystać z narzędzi,
- stosować wymagane środki ochrony,
- zachowywać porządek na stanowisku,
- stosować się do instrukcji nauczyciela.

Celowe i powtarzające się stwarzanie zagrożenia może skutkować przerwaniem zadania i konsekwencjami określonymi w zasadach szkolnych.

2. Projektowanie i planowanie

Ocenie podlega umiejętność:

- określenia celu,
- wykonania szkicu,
- przygotowania planu działania,
- doboru materiałów,
- doboru narzędzi,

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

- określenia kolejności działań,
- przewidywania możliwych trudności.

3. Wykonanie praktyczne

Ocenie podlega przede wszystkim:

- poprawność techniczna,
- funkcjonalność,
- bezpieczeństwo,
- samodzielność,
- prawidłowe wykorzystanie instrukcji.

Estetyka jest oceniana tylko wtedy, gdy stanowi element celu zadania.

4. Testowanie i modyfikowanie

Uczeń powinien mieć możliwość:

- sprawdzenia rozwiązania,
- wykrycia błędów,
- określenia przyczyny problemu,
- wprowadzenia poprawki,
- ponownego sprawdzenia rozwiązania.

Błąd popełniony w procesie nie musi automatycznie obniżać oceny, jeżeli uczeń potrafi go rozpoznać i wykorzystać jako informację potrzebną do dalszej pracy.

5. Projekty zespołowe

Oceniany jest indywidualny wkład ucznia, a w szczególności:

- odpowiedzialność,
- wykonanie powierzonego zadania,
- komunikacja,
- współpraca,
- zaangażowanie.

Ocena wszystkich członków zespołu nie musi być jednakowa.

6. Wiedza techniczna

Wiedza może być sprawdzana poprzez:

- zadanie praktyczne,
- analizę schematu,
- instrukcję,
- rozmowę,

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

- kartę pracy,
- quiz,
- projekt.

Preferowaną formą jest sprawdzanie wiedzy w sytuacji praktycznej.

7. Prace wykonywane poza szkołą

Jeżeli zadanie wymaga pracy w domu, nauczyciel określa zakres samodzielności ucznia.

Oceniany powinien być przede wszystkim:

- wkład ucznia,
- proces pracy,
- samodzielność,
- sposób rozwiązania problemu,

a nie efekt wykonany przez rodzica lub inną osobę.

VIII. UCZNIOWIE ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z rozpoznaniem szkoły oraz zaleceniami zawartymi w opinii lub orzeczeniu.

Dostosowanie może obejmować:

Potrzeba ucznia	Przykładowe dostosowanie
Trudności w uczeniu się	instrukcja krok po kroku, schematy, zdjęcia, podział projektu na etapy
Trudności z koncentracją	krótkie polecenia, widoczna kolejność działań, kontrola etapów
Trudności motoryczne	dostosowane narzędzia, uchwyty pomocnicze, większy format elementów
Trudności grafomotoryczne	możliwość wykonania części dokumentacji w alternatywnej formie
Niepełnosprawność sensoryczna	dostosowanie instrukcji, oznaczeń, materiałów i sposobu prezentacji
Trudności komunikacyjne	prezentacja efektu przez działanie, zdjęcie, film lub prosty schemat
Trudności emocjonalne	przewidywalna struktura pracy,

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

Potrzeba ucznia	Przykładowe dostosowanie
Uczeń szczególnie uzdolniony	stopniowanie trudności, ograniczenie presji projekty rozszerzające, samodzielne projektowanie, eksperymentowanie

Dostosowanie wymagań nie oznacza rezygnacji z celów edukacyjnych, lecz dostosowanie drogi prowadzącej do ich osiągnięcia.

IX. INDYWIDUALNY POSTĘP UCZNIĄ

1. Punktem odniesienia są wymagania podstawy programowej, jednak nauczyciel uwzględnia indywidualne możliwości ucznia.
2. Szczególne znaczenie ma obserwowany postęp.
3. Uczeń może uzyskać wysoką ocenę mimo:
 - o wolniejszego tempa pracy,
 - o ograniczonej sprawności manualnej,
 - o początkowych trudności technicznych,

jeżeli systematycznie rozwija swoje kompetencje i bezpiecznie wykonuje zadania.

4. Nie obniża się oceny wyłącznie za niedoskonałość estetyczną, jeżeli głównym celem była funkcjonalność lub proces techniczny.
5. Informacja zwrotna powinna wskazywać:
 - o co uczeń już potrafi,
 - o co wymaga poprawy,
 - o w jaki sposób może się rozwijać.

X. PRZYGOTOWANIE, NIEPRZYGOTOWANIE I MATERIAŁY

1. Uczeń posiada materiały i przybory wskazane przez nauczyciela, o ile ich zapewnienie wynika z organizacji zajęć.
2. Szkoła i nauczyciel powinni uwzględniać dostępność materiałów i nie uzależniać oceny od sytuacji materialnej ucznia.
3. Brak materiału niezbędnego do wykonania zadania nie może automatycznie skutkować oceną niedostateczną, jeżeli uczeń nie miał realnej możliwości jego zapewnienia.

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

4. W takiej sytuacji nauczyciel, w miarę możliwości, ustala rozwiązanie zastępcze.
 5. Po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności nauczyciel ustala z uczniem sposób i termin uzupełnienia zaległości.
-

XI. POPRAWIANIE OCEN I INFORMACJA ZWROTNA

1. Uczeń ma możliwość poprawy oceny zgodnie ze statutem szkoły oraz przyjętymi zasadami przedmiotowymi.
 2. Forma poprawy powinna odpowiadać ocenianej kompetencji i może obejmować:
 - poprawę projektu,
 - ponowne wykonanie etapu,
 - zadanie praktyczne,
 - dokumentację procesu,
 - rozmowę,
 - inną adekwatną formę.
 3. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację dotyczącą:
 - mocnych stron,
 - popełnionych błędów,
 - bezpieczeństwa pracy,
 - sposobów poprawy,
 - dalszego kierunku rozwoju.
-

XII. ZAJĘCIA PRAKTYCZNO-TECHNICZNE A „KOMPAS JUTRA”

Zajęcia realizują założenia reformy poprzez:

Doświadczenie edukacyjne

Uczeń zdobywa wiedzę poprzez działanie, eksperymentowanie, wykonywanie, testowanie i poprawianie.

Sprawczość

Uczeń, w granicach określonych przez nauczyciela, może wybierać:

- materiały,

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

- sposób rozwiązania,
- formę projektu,
- sposób prezentacji.

Myślenie projektowe

Uczeń przechodzi przez kolejne etapy: **problem** → **pomysł** → **plan** → **wykonanie** → **test** → **poprawa** → **refleksja**.

Interdyscyplinarność

Projekty mogą łączyć zajęcia praktyczno-techniczne z:

- matematyką,
- przyrodą,
- fizyką,
- informatyką,
- plastyką,
- językiem polskim,
- edukacją regionalną,
- innymi przedmiotami.

Kompetencje przekrojowe

Zajęcia rozwijają:

- współpracę,
- komunikację,
- kreatywność,
- samodzielność,
- odpowiedzialność,
- rozwiązywanie problemów,
- samoregulację.

Odpowiedzialność za środowisko

Uczeń uczy się:

- ograniczania odpadów,
- ponownego wykorzystywania materiałów,
- naprawiania,
- racjonalnego gospodarowania zasobami.

Przygotowanie do przyszłości

Kontakt z praktycznymi zadaniami pozwala uczniom wcześniej rozpoznawać własne zainteresowania, predyspozycje i talenty.

XIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zasady oceniania są udostępniane uczniom oraz rodzicom/opiekunom prawnym w sposób przyjęty w szkole.
 2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym dokumentem stosuje się przepisy prawa oświatowego oraz statut szkoły.
 3. Dokument może być aktualizowany w związku ze zmianami:
 - przepisów prawa,
 - podstawy programowej,
 - statutu szkoły,
 - programu nauczania.
 4. W roku szkolnym 2026/2027 należy stosować wymagania odpowiednie dla roczników objętych nową podstawą programową.
-

ZAŁĄCZNIK

KARTA SAMOOCENY UCZNIA

Obszar	Potrafię	Jeszcze pracuję
Pracuję bezpiecznie	☐	☐
Potrafię zaplanować projekt	☐	☐
Potrafię dobrać materiały	☐	☐
Potrafię dobrać narzędzia	☐	☐
Potrafię korzystać z instrukcji	☐	☐
Potrafię wykonać pomiary	☐	☐
Potrafię wykonać projekt	☐	☐
Potrafię poprawić swój projekt	☐	☐
Potrafię rozwiązywać problemy praktyczne	☐	☐
Potrafię pracować samodzielnie	☐	☐
Potrafię współpracować z zespołem	☐	☐
Potrafię oszczędnie gospodarować materiałami	☐	☐
Potrafię ocenić swoją pracę	☐	☐
Potrafię wskazać, czego chcę się jeszcze nauczyć	☐	☐
